

ANALIZA SITUAȚIEI FINANCIAR PATRIMONIALE A UNEI SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI CALCULUL INDICATORILOR DE PERFORMANȚĂ

BARBU Diana-Maria

Facultatea: IMST, Specializarea: Inginerie Economică Industrială, Anul de studii: IV, e-mail: b.diana195@gmail.com

Conducător științific: Asist.dr.ing. Petre-Gheorghe TIRIPLICĂ, Conf.dr.ing. Mădălin-Gabriel CATANĂ

REZUMAT: În prezenta lucrare intitulată "Analiza situației financiare patrimoniale a unei societăți comerciale și calculul indicatorilor de performanță" se realizează o analiză a activității unei societăți comerciale existente. În această analiză este surprinsă evoluția departamentelor de bază ale societății, cu identificarea aspectelor principale care influențează rentabilitatea acesteia.

CUVINTE CHEIE: Analiză financiară, indicatori de performanță, analiza cash-flow-ului.

1. Introducere

Analiza financiară reprezintă un mijloc indispensabil în elaborarea unor planuri reale, temeinice fundamentate din punct de vedere științific [2].

Analiza financiară patrimonială constă în studiul metodic al situației și evoluției unei întreprinderi, sub aspectul structurii financiare și al rentabilității, plecând de la bilanț, contul de rezultate și alte informații oferite de întreprindere, mai ales în anexele la bilanț și raportul anual [2].

În continuare, se va folosi numele fictiv S.C. AMIRAL ICEE S.A. din motive de confidențialitate.

S.C. AMIRAL ICEE S.A. este o societate pe acțiuni, cu capital social integral privat mixt (romano-italian), înființată în 2005, având o activitate cu o tradiție de peste 30 de ani în producție de componente electronice pasive. [4]

S.C. AMIRAL ICEE S.A., a început activitatea în 2005 cu 24 de angajați, având ca obiect principal de activitate comercializarea produselor de uz casnic și gospodăresc, produselor electronice și electrotehnice, aparataj electric de joasă tensiune etc. [4]

Ulterior, în 2008 societatea își extinde activitatea și în domeniul de producție cu un număr de 280 de angajați, prin fabricarea de :

- produse electrice și electrotehnice (Fig. 1): ciocane de lipit, aparate de alungat țâțari, incubatoare electrice, etc.;

Fig. 1 Produse electrice și electrotehnice [4]

- produse de uz casnic și gospodăresc (Fig. 2): mori agricole, robot agroforest, zdrobitor de fructe, zdrobitor manual de struguri, storcator manual de sfeclă, răzătoare de nuci și legume, răzătoare de varză etc.;

Fig. 2 Produse de uz casnic și gospodăresc [4]

- aparataj electric de joasa tensiune (Fig. 3): prize, întrerupatoare, prelungitoare electrice, derulatoare, ștehere, cuple, doze, etc..

Fig. 3 Aparataj electric de joasa tensiune [4]

2. Stadiul actual

În prezent, societatea desfășoară o activitate continuă și profitabilă. Deși activitatea societății a fost profitabilă, se pune problema de evaluare și de reglare a procesului. Această analiză își propune identificarea stării de echilibru la nivelul firmei.

3. Analiza situației financiar patrimoniale a unei societăți comerciale prin calculul indicatorilor de performanță

Obiectivul acestei analize este acela de a stabili și urmări evoluția ponderilor diferitelor elemente patrimoniale. În continuare se vor nota anii analizați, respectiv 2016 cu t_0 , iar anul, 2017, cu t_1 .

3.1 Întocmirea și prezentarea bilanțului financiar

Bilanțul financiar derivat din bilanțul contabil este prezentat pentru anii t_0 și t_1 , după cum urmează.

3.1.1 Elemente patrimoniale ale activului

La data de 31.12.2016 și, respectiv 31.12.2017 patrimoniul societății avea următoarea structură:

a) Active immobilizate

Activele immobilizate reprezintă bunurile și valorile cu o durată de utilizare mai mare de un an și care nu se consumă la prima utilizare [1], acestea fiind împărțite în trei categorii:

- immobilizări corporale;
- immobilizări necorporale;

- imobilizări financiare.

Valorile activelor imobilizate ale societății sunt prezentate în tabelul 1:

Tabelul 1 Valoarea activele imobilizate

	Valoare [lei]	
	2016	2017
Active imobilizate	3607520	4121028
Imobilizări corporale	1369815	1883323
Imobilizări necorporale	7906	7906
Imobilizări financiare	2229799	2229799

Ponderea activelor imobilizate pentru anul t_0 respectiv, anul t_1 se prezintă în Fig. 4:

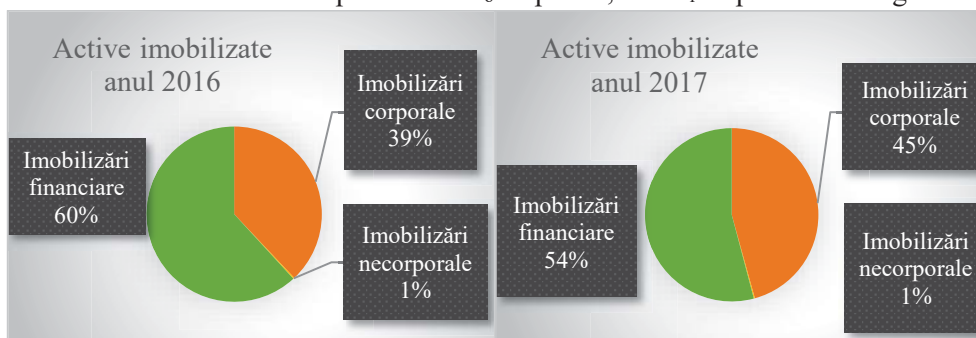

Fig. 4 Ponderele activelor imobilizate

Activele imobilizate ale societății aveau valoarea 4121028 lei la sfârșitul anului t_1 , înregistrând o creștere în valoare de 513508 lei față de anul anterior, t_0 . Imobilizările financiare și imobilizările necorporale au aceeași valoare în anii analizați. Imobilizările corporale au crescut în anul t_1 cu 5%, deoarece costul transportul a crescut considerabil față de anul anterior.

Rata activelor imobilizate se calculează ca raport între activele imobilizate și totalul bilanțului, această rată arătând de fapt ponderea elementelor patrimoniale ce servesc întreprinderea în mod permanent [1].

Acest indicator măsoară gradul în care capitalul a fost investit în imobilizări [1]. Valorile acestei rate, calculate cu relația (1) [1] sunt prezentate în tabelul 2:

$$R_{Ai} = \frac{AI}{TA} * 100 [\%] \quad (1)$$

unde:

- R_{Ai} - rata activelor imobilizate;
- AI – activele imobilizate;
- TA – total activ.

Tabelul 2 Calculul ratei activelor imobilizate

Anul	Calculul ratelor activelor imobilizate
2016	$R_{Ai0} = \frac{3607520}{10348082} * 100 = 34,86\%$
2017	$R_{Ai1} = \frac{4121028}{10861590} * 100 = 37,94\%$

În anul t_1 rata activelor imobilizate crește cu 3,08% față de anul t_0 deoarece cresc activele imobilizate.

b) Activele circulante

Activele circulante sunt bunuri și valori care participă la un singur circuit economic, fiind deținute pe termen scurt de către societate. Din punct de vedere al structurii, activele circulante se împart în stocuri, creanțe, investiții pe termen scurt, casa și conturi în bănci [1]. Valorile activelor circulante ale societății sunt prezentate în tabelul 3:

Tabelul 3 Valorile activelor circulante

	Valoare [lei]	
	2016	2017
Active circulante	6386032	6740562
Stocuri	3750658	3899689
Creanțe	1985254	2165977
Disponibilitatea din casă și bănci	650120	674896

Ponderea activelor circulante pentru anul t_0 respectiv anul t_1 este reprezentată în Fig. 5:

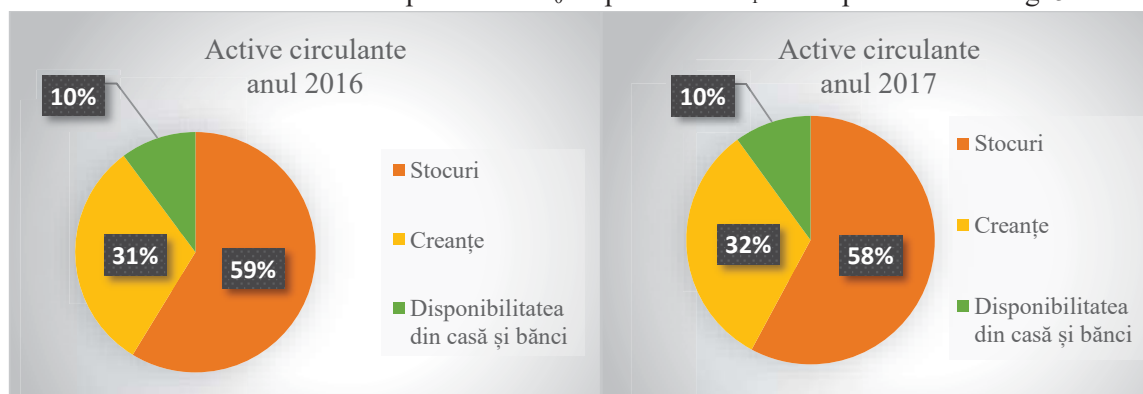

Fig. 5 Ponderea activelor circulante

Fluxul de numerar din cursul anilor analizați t_0 și t_1 demonstrează abilitatea societății de a acoperi cheltuielile curente și investițiile.

Rata activelor circulante (RAC) reflectă ponderea activelor circulante în totalul mijloacelor economice [1]. Rata se calculează cu relația (2) [1], iar valorile ratei sunt prezentate în tabelul 4.

$$R_{AC} = \frac{AC}{TA} * 100 [\%] \quad (2)$$

unde:

- R_{AC} - rata activelor circulante;
- AI – activele circulante;
- TA – total activ.

Tabelul 4 Calculul ratei activelor circulante

Anul	Calculul ratelor activelor circulante
2016	$R_{AC0} = \frac{6386032}{10348082} * 100 = 61,71\%$
2017	$R_{AC1} = \frac{6740562}{10861590} * 100 = 62,06\%$

Se observă o creștere de 0,34% în anul t_1 față de anul t_0 , creștere datorată majorării activelor circulante.

3.1.2 Pasivul bilanțului

Pasivul patrimonial al S.C. AMIRAL ICEE S.A. în anul t_0 și anul t_1 :

a) Capitaluri proprii

La 31.12.2017 societatea înregistrează capitaluri proprii în valoare de 9.134.790 lei, în creștere față de anul trecut cu valoarea de 470.690 lei. Valorile capitalurilor proprii pentru anii t_0 și t_1 sunt prezentate în Fig. 6:

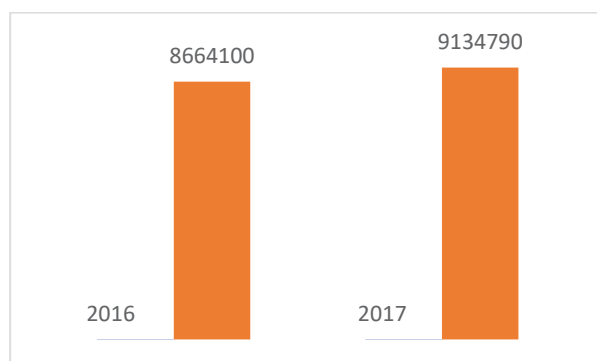

Fig. 6 Valori capitaluri proprii

Rezultatul exercițiului este profit în sumă de 2.047.192 lei. În condițiile actuale pe piață este un rezultat mai mult decât satisfăcător.

b) Datoriile societății

În anii analizați societatea a avut datoriile către furnizori și către bugetul de stat. Valoarea acestor datorii este prezentată în tabelul 5:

Tabelul 5 Calculul datoriilor

DATORII	Valoare [lei]	
	2016	2017
Datoriile societății	2216684	1745994
Datorii către furnizori	1421237	1021237
Datorii la bugetul de stat	795447	724757

Reprezentarea grafică a datoriilor societății din anii t_0 și t_1 (Fig. 7):

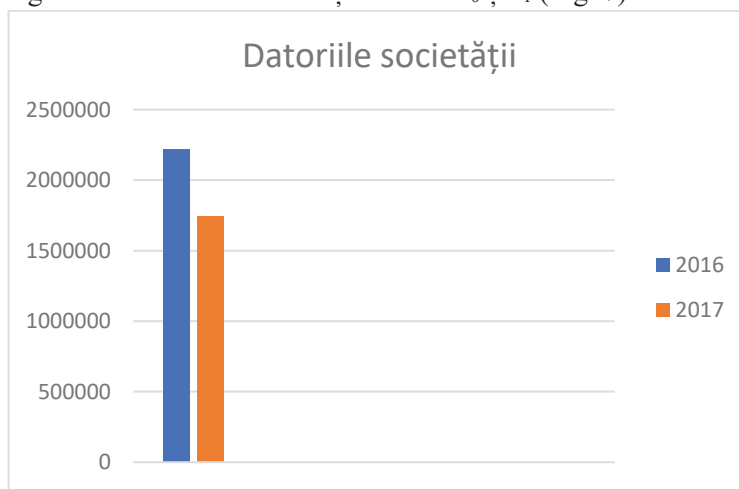

Fig. 7 Datoriile societății în anul 2016 și 2017

În Fig. 7 se observă o scădere a datoriilor în anul t_1 față de anul t_0 , deoarece în anul t_1 cheltuielile au fost mai mici, iar veniturile mai mari rezultând un profit mai mare ceea ce a oferit societății comerciale posibilitatea de a reduce datoriile către furnizori și bugetul de stat.

3.2 Contul rezultatului exercițiului

3.2.1 Venituri

Veniturile societății din anii t_0 și t_1 sunt reprezentate în Fig. 8:

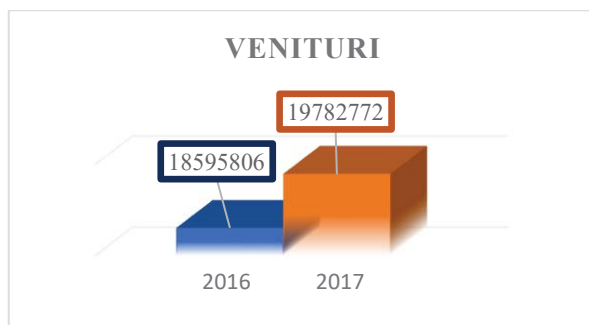

Fig. 8 Compararea veniturilor din anul t_0 și t_1

SC AMIRAL ICEE a înregistrat în anul t_1 venituri în valoare totală de 19.782.772 lei, în creștere față de anul t_0 cu 6%.

3.2.2 Cheltuieli

În anul t_1 , cheltuielile totale s-au situat la nivelul sumei de 17.716.088 lei, în scădere față de anul anterior cu 3,8%. Compararea cheltuielilor din anii analizați este reprezentată în Fig. 9.

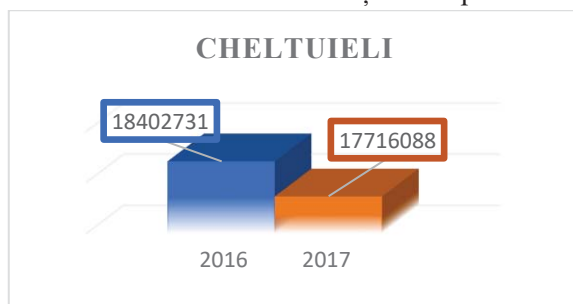

Fig. 9 Compararea cheltuielilor din anul t_0 și t_1

Cheltuielile din anul 2016 și anul 2017 (tabel 6) sunt împărțite astfel:

- cheltuielile cu alte servicii executate de terți;
- cheltuielile cu personalul;
- cheltuielile cu materiile prime și materiale;
- cheltuielile cu amortizările.

Tabelul 6 Valoarea cheltuielilor

	Valoare [lei]	
	2016	2017
Cheltuieli totale	18402731	17716088
Cheltuieli executate de terti	752123	686643
Cheltuieli cu personalul	6467146	6467146
Cheltuieli cu amortizari	228095	228095
Cheltuieli cu materii prime și materiale	10955367	6996136

Ponderile cheltuielilor sunt prezentate în Fig. 10:

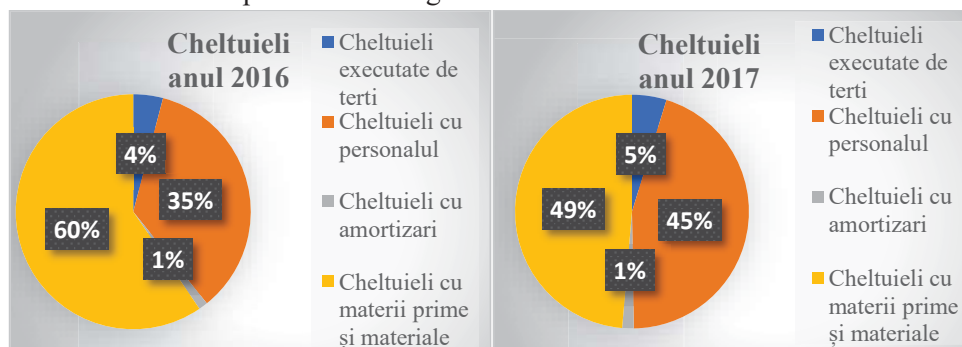

Fig. 10 Ponderea cheltuielilor din anul t_0 și t_1

Ponderea cea mai mare în cadrul cheltuielilor o ocupă cheltuielile cu materiile prime și materiale cu un procentaj de 60% din totalul cheltuielilor în anul t_0 respectiv 49% în anul t_1 . Cheltuielile cu personalul și cheltuielile cu amortizările au aceeași valoare în anii t_0 și t_1 .

3.2.3 Profit

S.C. AMIRAL ICEE S.A. a desfășurat, în anii 2016 și 2017, o activitate continuă și profitabilă. În Fig. 11 se prezintă profitul net obținut de societate în cei doi ani analizați.

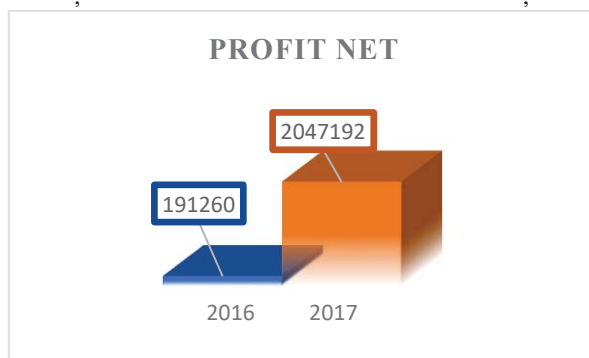

Fig. 11 Valorile profitului net

Repartizarea profitului pentru anii 2016-2017 este prezentată în tabelul 7, iar reprezentarea grafică în Fig. 12:

Tabelul 7 Repartizarea profitului

	Valoare [lei]	
	2016	2017
Investiții	41260	420153.92
Dividende	150000	1627038.08

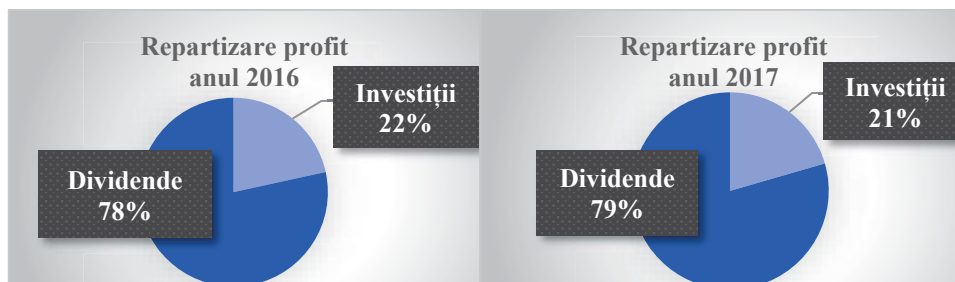

Fig. 12 Repartizarea profitului

În schema de mai sus se observă că majoritatea profitului a fost repartizat la dividende, respectiv 78% în anul t_0 și 79% în t_1 . Diferența a fost repartizată pentru investiții.

3.3 Analiza echilibrului financiar

Echilibrul financiar reprezintă legătura dintre nevoile întreprinderii pe de-o parte și resursele de care dispune aceasta pentru a desfășura activitatea pe o anumită piață, pe de altă parte. O condiție pentru asigurarea echilibrului financiar este aceea ca activele pe care le obține întreprinderea să fie acoperite de capitalurile care rămân la dispoziție pe o perioadă de timp cel puțin egală cu durata de viață a respectivelor active [2].

Pentru analiza echilibrului financiar se folosesc indicatori precum situație netă (SN), fond de rulment (FR), nevoie de fond de rulment (NFR), trezorerie netă (TN) [2]. Calculul acestor indicatori se efectuează în tabelul 8.

Tabelul 8 Calculul echilibrului financiar

Denumire indicatori	Formula calcul	2016	2017
Situație netă (SN)	$SN = \text{Capital propriu (CP)}$	8664100	9134790
Fond de rulment (FR)	$FR = \text{CP} + \text{Datorii pe termen lung} - \text{Imobilizări (IMO)}$	6477817	6034999
Fond de rulment propriu (FRP)	$FRP = \text{CP} - \text{IMO}$	5056580	5013762
Fond de rulment împrumutat (FRI)	$FRS = \text{FR} - \text{FRP}$	1421237	1021237
Nevoie de fond de rulment (NFR)	$NFR = (\text{stoc} + \text{creanțe}) - \text{Datorii curente}$	3519228	4319672
Trezorerie netă TN	$TN = \text{FR} - \text{NFR}$	2958589	1715327

Situația netă exprimă averea acționarilor. Valoarea acesteia pozitivă evidențiază faptul că societatea are o gestiune economică sănătoasă. Indicată ar fi ca situația netă, pe lângă o valoare pozitivă, să fie și crescătoare de la an la an [2]. Acest lucru se întâmplă în cazul societății. Faptul că indicatorul este crescător se datorează existenței și reinvestirii profitului net. Această creștere de la an la an redă o îmbogățire a patrimoniului întreprinderii.

Fondul de rulment exprimă realizarea echilibrului financiar pe termen lung. Acest lucru este exprimat prin valoarea pozitivă a acestuia [2]. Compania are un fond de rulment pozitiv, ceea ce înseamnă că există o marjă a capitalurilor permanente pentru finanțarea activelor curente nete. Se remarcă o descreștere a fondului de rulment reflectată prin atragerea suplimentară de resurse, prin creșterea mai rapidă a datoriilor pe termen scurt în raport cu creșterea activelor curente. Fondul de rulment poate fi analizat pe baza capitalului propriu, dar și a datoriilor pe termen lung și a provizioanelor [2]. În acest fel reies două componente ale acestuia: fondul de rulment propriu pe de-o parte și fondul de rulment împrumutat pe de altă parte. Fondul de rulment propriu reprezintă surplusul de capitaluri proprii față de imobilizările nete. Cel

împrumutat este diferența dintre fondul de rulment și cel propriu. Societatea are aceste două componente pozitive, ceea ce înseamnă că se apelează la împrumuturi pe termen lung și la capitalul propriu.

Nevoia de fond de rulment este expresia realizării echilibrului financiar însă pe termen scurt [2]. Faptul că acest indicator are o valoare pozitivă indică o creștere economică sănătoasă.

Fondul de rulment este mai mare ca valoare față de nevoia de fond de rulment. Faptul că fondul de rulment poate acoperi orice variație a nevoii fondului de rulment este puțin costisitor. De altfel excedentul de finanțare se regăsește sub forma de trezorerie netă. Aceasta exprimă echilibrul atât pe termen scurt cât și pe termen lung. Valoarea pozitivă a acesteia exprimă succesul companiei pe plan economic și o situație favorabilă a disponibilităților. Această valoare pozitivă se reflectă și în mărirea profitului. Deși reflectă o valoare pozitivă, aceasta scade în anul 2017 cu aproximativ 58%.

Analiza echilibrului financiar în anii t_0 și t_1 este prezentată în Fig. 13.

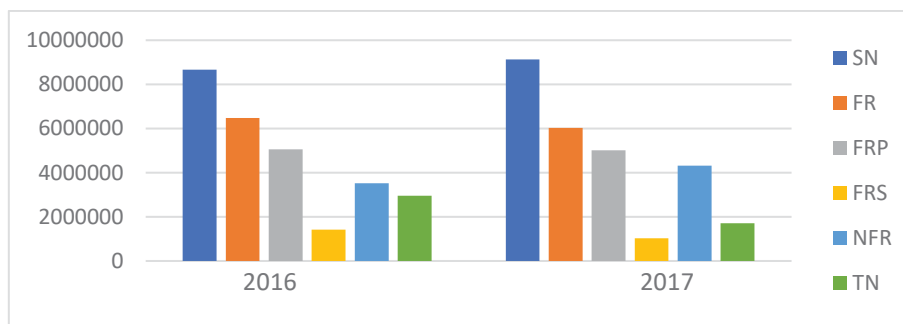

Fig. 13 Analiza echilibrului financiar

3.4 Analiza cash-flow-ului societății

Cash-flow-ul este reprezentat de diferența dintre încasări și plăți, pe când profitul(sau pierderea) este reprezentat de diferența dintre venituri și cheltuieli [2]. Calculul cash-flow-ului este prezentat în tabelul 9.

Tabel 9 Calculul cash-flow-ului

Denumire	Formula calcul	2016	2017
CF op.	$PN + Amo. - \Delta NFR$	-3099873	-2044385
CF inv.	$-(\Delta Imo. + Amo.)$	-3835615	-4349123
CF fin.	$\Delta CP + \Delta DTL - PN$	9894077	8108835
CF	$CF_{op.} + CF_{inv.} + CF_{fin.}$	2958589	1715327
CF expl.	$PB + Amo$	449957	2602838
CFD	$CF_{expl.} - Imo.brute - \Delta ACR nete$	-9543595	-8918117

În determinarea variației trezoreriei se folosesc trei categorii de fluxuri de numerar: operațional, investițional și financiar.

Cash-flow-ul operațional oferă informații cu privire la calitatea activității de gestiune curentă și capacitatea de a genera profit[2]. Valoarea cash-flow-ului din activitatea operațională este negativă, ceea ce arată o lipsă a performanței companiei.

Cash-flow-ul investițional oferă informații cu privire la politica de dezvoltare a întreprinderii[2]. La nivelul activităților de investiții, întreprinderea înregistrează în perioada analizată un deficit al încasărilor față de plăți datorat în principal de investițiile realizate de companie.

Cash-flow-ul de finanțare are valori pozitive datorită faptului că profitul net nu depășește valorile variațiilor capitalurilor proprii și a datoriilor pe termen lung.

În final cash-flow-ul întreprinderii este suma celor trei cash-flow-uri de gestiune, de investiții și de finanțare și este egal cu modificarea trezoreriei nete[2]. Valoarea pozitivă a acestuia arată o îmbogățire a activului, o creștere a averii proprietarilor.

Cash-flow-ul aferent activității de exploatare este pozitiv și crescător.

Cash-flow-ul disponibil reprezintă rezultatul diferenței dintre încasărilor și plățile rezultate din întreaga activitate a întreprinderii de gestiune (exploatare, financiare, excepționale) și operații de capital (investiții, dezinvestiții, finanțare)[2]. Acesta are valori negative în ambii ani.

Cash-flow-ul este un indicator foarte important pentru întreprindere. Pe baza acestuia se pot evalua proiectele de investiții. Cu cât acesta înregistrează valori mai mari, cu atât probabilitatea ca un proiect să fie fezabil este mai mare, având în vedere o investiție moderată, cu un cost al capitalului favorabil[2].

Analiza cash-flow-ului este reprezentată în Fig. 14.

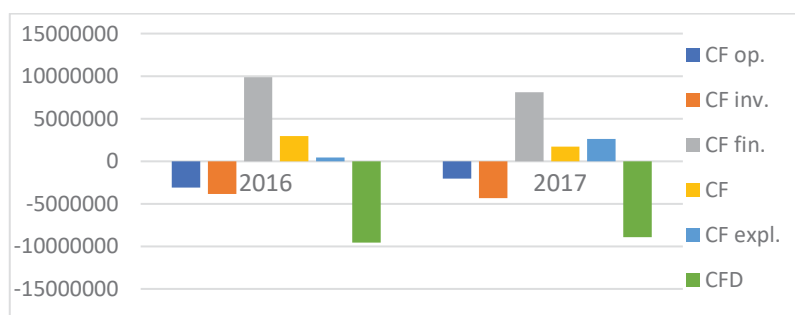

Fig. 14 Analiza cash-flow-ului

În Fig. 14 se observă variație asemănătoare a cash-flow-urilor pe parcursul celor doi ani analizați.

3.5 Analiza indicatorilor de performanță

Evoluția indicatorilor de performanță se va stabili după calcularea acestora. Principalii indicatori ce vor fi utilizați în aprecierea performanțelor societății comerciale sunt: rata rentabilității financiare, rata rentabilității economice, efectul de pârghie, rata profitului și rata utilizării activelor[3]. Pentru a calcula acești indicatori se utilizează datele din bilanțurile anuale ale societății din anii 2016 și 2017. Datele necesării calculului indicatorilor de performanță se află în tabelul 10.

Tabelul 10 Date pentru calculul indicatorilor

An	Profit net (PN) [lei]	Total venituri (V) [lei]	Total active (A) [lei]	Capital propriu (CP) [lei]
2016	191260	18595806	10348082	8664100
2017	2047192	19782772	10861590	9134790

- Rata rentabilității financiare (RRF) reprezintă eficiența utilizării capitalului pe care acționarii l-au investit în activitatea societății și se calculează cu relația (3) ca raport procentual între profitul net (PN) și capitalul propriu (CP) [3].

$$RRF = \frac{PN}{CP} * 100 [\%] \quad (3)$$

Evoluția ratei rentabilității financiare în anii t_0 și t_1 este prezentată în tabelul 11:

Tabelul 11 Rata rentabilității financiare în anii t_0 și t_1

Anul	Modul de calcul	Rezultat
2016	$RRF_0 = \frac{191260}{8664100} * 100$	$RRF_0 = 2,20\%$
2017	$RRF_1 = \frac{2047192}{9134790} * 100$	$RRF_1 = 22,41\%$

În cazul societății comerciale S.C. AMIRAL ICEE S.A., rentabilitatea financiară a înregistrat o creștere semnificativă în anul t_1 față de anul t_0 . Cauza diferenței mare a ratei rentabilității financiare în perioada analizată este faptul că capitalul propriu a crescut într-o pondere mai mare față de profitul net în anul 2016.

- Rata rentabilității economice (RRE) arată dacă resursele financiare au fost utilizate la capacitate maximă pentru a obține profit [3]. Acest indicator exprimă cel mai bine dacă activitatea este eficientă și se calculează cu relația (4) ca raport procentual între profitul net (PN) și total active (A) [3].

$$RRE = \frac{PN}{A} * 100 [\%] \quad (4)$$

Evoluția ratei rentabilității economice a societății comerciale în anii t_0 și t_1 este prezentată tabelul 12.

Tabelul 12 Rata rentabilității economice în anii t_0 și t_1

Anul	Modul de calcul	Rezultat
2016	$RRE_0 = \frac{191260}{10348082} * 100$	$RRE_0 = 1,8\%$
2017	$RRE_1 = \frac{2047192}{10861590} * 100$	$RRE_1 = 18,85\%$

Se poate observa cum în această perioadă, evoluția ratei rentabilității economice (RRE) este asemănătoare cu cea a ratei rentabilității financiare (RRF), astfel că valoarea mai mică s-a realizat în 2016, respectiv 1,8%, acest nivel fiind datorat crizei economice, activitatea societății devine ușor ineficientă.

Valoare mai ridicată înregistrată în anul 2017, respectiv 18,85% semnifică evoluția favorabilă a activității financiare, bazată pe creșterea semnificativă a profitului net și creșterea activelor.

- Efectul de pârghie (EP) este un important indicator pentru activitatea societății care exprimă cât de utilizate au fost resursele suplimentare care au ca efect mărirea rentabilității financiare. Dacă utilizarea respectivelor resurse este avantajoasă, adică costul acestora este mai mic sau egal cu rentabilitatea economică atunci EP este pozitiv. În caz contrar, efectul de pârghie va fi negativ. Efectul de pârghie se calculează cu relația (5) ca raport procentual între total active (A) și capitalul propriu (CP) [3].

$$EF = \frac{A}{CP} * 100 [\%] \quad (5)$$

Efectul de pârghie în anii t_0 și t_1 este prezentată tabelul 13.

Tabelul 13 Efectul de pârghie în anii t_0 și t_1

Anul	Modul de calcul	Rezultat
2016	$EP_0 = \frac{10348082}{8664100} * 100$	$EP_0 = 11,94\%$
2017	$EP_1 = \frac{10861590}{9134790} * 100$	$EP_1 = 11,89\%$

Putem observa cum acest indicator a înregistrat o ușoară scădere în anul 2017 față de anul 2016, ajungând la valoarea de 11,89%, cel mai probabil din cauza creșterii capitalului propriu în total pasive, determinând astfel diminuarea apelării la resursele suplimentare.

- Rata profitului (RP) se calculează cu relația (6) [3] ca un raport procentual între profitul net (PN) și total venituri (V) și reprezintă mărimea relativă a profitului (cât de profitabilă este activitatea totală a societății comerciale). Acest indicator mai este numit și marja netă a profitului. Rata profitului ne ajută să aflăm cât la sută din venituri este cu adevărat profitul. Costurile înregistrate în activitatea societății influențează mărimea ratei profitului. Dacă rata profitului este mică înseamnă că societatea înregistrează o activitate neprofitabilă și ineficientă, iar cu cât rata este mare, atunci societatea are o activitate eficientă, deci este mai stabilă. De regulă, valoarea acestui indicator se situează în intervalul 1%-15%, potrivit căruia se încadrează întreprinderile stabile [3].

$$RP = \frac{PN}{V} * 100 [\%] \quad (6)$$

Rata profitului în anii t_0 și t_1 este prezentată tabelul 14.

Tabelul 14 Rata profitului în perioada 2016-2017

Anul	Modul de calcul	Rezultat
2016	$RP_0 = \frac{191260}{18595806} * 100$	$RP_0 = 1,02\%$
2017	$RP_1 = \frac{2047192}{19782772} * 100$	$RP_1 = 10,34\%$